

I. A kutatóhely fő feladatai 2013-ban

A közfeladatok nyújtásának mai alapvető kihívása az állami szerepek változása a szolgáltatások közvetlen szervezésében. A Közzolgáltatási kutatócsoport az elmúlt évben a lakosságot helyi és területi szinten érintő minden ágazatot felölelően rendszerek működését, valamint a nemzetközi gyakorlat alakulását törekedett feltérképezni. A tematizáló és komparatív munka eredményeként elemző kötet megírására került sor.

a) A kutatócsoport vizsgálta a közüzemi szolgáltatások körében az összes hálózatos ellátást. A humán szférában a nagy ellátórendszerek, amilyen a közoktatás, az egészségügyi ellátás, a szociális szolgáltatások területi szervezési struktúrái álltak a vizsgálatok középpontjában. Az elkészült tanulmányok ágazatonként modellezést végeztek. Ugyancsak rendszerezésre kerültek a különböző nemzetközi szervezési struktúrák, az európai főbb típusok meghatározása útján. Fontos kutatási terület volt továbbá az uniós politikák változásainak követése. Az európai integrációt azonban elválasztva értelmezi a projekt a külföldi gyakorlatok mintáitól. Emellett a 2013-as évben megjelent olyan problémakörök vizsgálata, amely már a magyarországi szabályozási kérdésekre, dilemmákra fókuszálnak.

b) A kutatócsoport további tevékenységi köre olyan tematikus tanulmányok készítése, mely a későbbiekben megjelentetni tervezett, a közzolgáltatások szervezési elméletét és rendszertanát átfogó munka részeit alkotják majd.

c) A projektben 2013-ban megkezdődött a kutatási tervben megadott empirikus munka előkészítése, mely 2014-ben és 2015-ben fog megvalósulni.

II. A 2013-ban elért kiemelkedő kutatási és más jellegű eredmények

a) Kiemelkedő kutatási és más jellegű eredmények

A kutatócsoport 2013-ban megjelentette a tevékenységének eddigi szakaszában folytatott vizsgálatait eredményeit tartalmazó *Kilengések: Közzolgáltatási változások* című kötetét. A könyv a közszeaktor igazgatási szerepeinek alakulását tárja fel a közzolgáltatások legszélesebb értelemben vett köreiben. Az összegzés értékét különösen az adja, hogy a helyi önkormányzati és más területi kormányzati szerepeknek nem a szokásosabb igazgatási, politikai vagy normatív jogi leírását adja, hanem inkább funkcionális, az állami területbeosztás határait átívelő látásmóddal közelíti meg témáját.

A kutatás eredményeként megjelent kötet hasznosítása több irányú. Fontos szerepet tölt be a tudományos kutatásokban, ahol az utóbbi időben a közzolgáltatások szervezésében megjelenő változásokat feltáró tanulmányok száma már lassan növekvő, azonban hiányt pótol a szükséges új koncepcióalkotás és annak alkalmazása terén. A felsőoktatásban ezen kívül közvetlenül hasznosul a kötet.

A év folyamán végzett további elemzések az állam közüzemi, jóléti, hatósági szolgáltatási szerepeit tekintik át különböző, de egységesen meghatározott szempontok alapul vételével. Ilyen átvilágítási irányok az igazgatásszervezési, a vagyongazdálkodási, a finanszírozási, az ágazatpolitikai és az unió politikái oldaláról való megközelítések. Az egyes ágazatokra vonatkozó alfejezetek kifejtésének módjára módszertani mintatanulmányok készültek, melyek a projekten belüli részletes megvitatás után nyerték el végleges, a csoporton belül kialakított konszenzusos formájukat.

A 2013-ban megkezdett empirikus munkával a kutatócsoport célja a helyi önkormányzatok szerepei változásának vizsgálata egyes funkciókra fókuszálva, egy település gyakorlatában. Ennek során a kutatócsoport meghatározott város közszolgáltatás-szervezésében az utóbbi években bekövetkezett változásokat tárja fel és követi nyomon, ténymegállapító módszerrel. A vizsgálat figyelemmel lesz a hazai változások folyamatára és az európai hatások érvényesülésére úgy, hogy általánosítható következtetések levonására is alkalmas megállapítások szülessenek.

b) Tudomány és társadalom

Válságok és az árak, monopóliumok kontrolljának nehézségei miatt a közszolgáltatások ma a társadalmi érdeklődés középpontjában állnak. A kutatás fókuszában lévő rendkívüli aktualitású közösségi problémák a világban a következők: a közszolgáltatói (hálózatos) szolgáltatási monopóliumok ellenőrzése; a humán szolgáltatások költséghatékonysága; a közrendészet társadalmasítása; a hatósági szolgáltatások elektronizálása. E kihívások bemutatása, összefüggéseik feltárása új paradigmákat eredményez a közszektor 21. századbeli szerepének felfogásában. A projekt ehhez a tanulási folyamathoz járul hozzá, szakágazati részletezettség, egyúttal új rendszeralkotás szintjén.

Az eredményeket a kutatócsoport igyekszik szélesebb körben terjeszteni, így a kötetet könyvbemutatók szervezésével ismerteti meg az érdeklődőkkel. A közszolgáltatások változásairól a kutatócsoport közvélemény-kutató intézettel készített lakossági felmérést, melynek célja, hogy a kutatócsoport visszacsatolást kapjon a lakosság körében kialakult véleményt illetően az egyes humán-, közüzemi-, hatósági feladatokban bekövetkezett változásokkal való hazai elégedettségéről.

III. A kutatóhely hazai és nemzetközi kapcsolatai 2013-ban

A kutatócsoport kapcsolatainak profilját a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán végzett oktatói munka adja. Ennek keretében a kutatócsoport vezetője és három kutatócsoport tag főállású oktatóként oktat a karon, egy egyetemi tanárként, egy adjunktusként, kettő pedig egyetemi tanársegédként. Az oktatók három képzésben is tartanak kötelező kurzusokat, így az osztatlan jogászképzésen, az igazgatásszervező alapszakon és közigazgatási mesterszakon. A projekt keretében egyetemközi együttműködés is megvalósul.

MTA-DE KÖZSZOLGÁLTATÁSI KUTATÓCSOPORT
HORVÁTH M. TAMÁS, az MTA doktora
4028 Debrecen, Kassai út 26.
Tel: (52) 512-700/77192
Fax: (52) 512-700/77119
e-mail: kozszolg.kut@law.unideb.hu

Kutatói mobilitás keretében a kutatócsoport kapcsolatot tart a németországi Hof-ban, a *Fachhochschule für Öffentliche Verwaltung und Rechtspflege in Bayern* intézménnyel. Vendégoktatóként szintén ettől az intézménytől érkezett egy oktató, aki PhD-hallgatóknak tartott előadást. Az oktatás témája: Prevention of corruption in organization. A kutatócsoport részt vesz két további nemzetközi együttműködésben. Az egyik a *European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research (COST)* hálózati együttműködés, melynek témája a helyi közszektor reformjai (Local Public Sector Reforms: An International Comparison). A másik pedig a *Transnational Institute* szakterületi civil kezdeményezés, melynek témája a közszeolgáltatások szervezésében megjelenő új közösségi tendenciák példáinak feltárása és bemutatása (Remunicipalisation Tracker).

IV. A 2013-ban elnyert fontosabb hazai és nemzetközi pályázatok rövid bemutatása

2013-ban egyéni pályázatot nyertek el a kutatócsoport tagjai. A nemzeti kiválóság Program keretében a Magyar Zoltán Posztdoktori Ösztöndíjat nyert el egy kutatócsoport tag. Az Európai Unió pénzügyei, különös tekintettel a 2014-2020 közötti uniós költségvetés- és támogatáspolitikai változó szabály- és eszközrendszerére címmel. Az ösztöndíjas időszak 12 hónap.

V. A 2013-ban megjelent jelentősebb tudományos publikációk

Csűrös Gabriella: Gazdaságpolitikai együttműködés, felügyelet az Európai Unióban. In: Czibere Ibolya–Kovács Imre (szerk.): *Fejlesztéspolitika – vidékfejlesztés*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2013. 274-307.

Horváth M. Tamás (szerk.): *Kilengések. Közszeolgáltatási változások*. Dialóg Campus, Budapest—Pécs, 2013. pp. 348

Horváth M. Tamás—Péteri Gábor: Nem folyik az többé vissza: Az állam szerepének átalakulása a víziközmű-szeolgáltatásban. In: Valentiny Pál, Kiss Ferenc László, Nagy Csongor István (szerk.): *Verseny és szabályozás 2012*, MTA KRTK Közgazdaság-tudományi Intézet, 2013. p. 177–200.

Horváth M. Tamás: Csendes fordulat: A közszeolgáltatásokkal kapcsolatos uniós politika változásának eredete és hatásai. *Jogtudományi Közöny* 2013. (LXVIII. évf.) 4. sz. 173-182. o.
Szilágyi Bernadett: A közoktatás finanszírozásának kérdései, különös tekintettel az egyházi fenntartókra. P. Szabó Béla, Szemesi Sándor (szerk.): *Profectus in Litteris IV*. Előadások a 9. debreceni állam- és jogtudományi doktorandusz-konferencián, DE-ÁJDI, 2012. június 1., 221-228.

Varga Judit: PPP börtönök. P. Szabó Béla, Szemesi Sándor (szerk.): *Profectus in Litteris IV*. Előadások a 9. debreceni állam- és jogtudományi doktorandusz-konferencián, DE-ÁJDI, 2012. június 1., 255-263.